

Objectiu

CODI 2010 - REDACCIO PERIODISTICA I (SEGON CURS)

DEPARTAMENT DE PERIODISME

PROF. JAUME GUILLAMET I LLOVERAS

Titulat en Periodisme (Escola de Periodisme de l'Església, 1971)

Doctor en Història Contemporània (Universitat de Barcelona, 1990)

TREBALLS DE RECERCA O DE SINTESI SIGNIFICATIU

1. "La premsa comarcal. Un model català de periodisme popular". Departament de Cultura de la Generalitat. Barcelona, 1984.

2. "La premsa a Catalunya". Vaixells de paper, 1. Col·legi de Periodistes-Diputació de Barcelona. Barcelona, 1987.

3. "Conocer la Prensa". Medios de Comunicación en la Baja Mancha. Editorial Gustavo Gili. Barcelona, 1988.

4. "La circulació de la premsa Catalunya-Espanya. Difusió interterritorial". Informes, 3. Centre d'Investigació de la Comunicació de la Generalitat. Barcelona, 1990.

5. "La formació de la premsa moderna. Periodisme informatiu, polític i cultural a la Barcelona progressista (1840-43)". Centre d'Investigació de la Comunicació de la Generalitat. Barcelona, 1992.

ACTIVITATS PROFESSIONALS SIGNIFICATIVES

1. Subdirector del diari "Teleexpress" (1976), redactor en cap del diari "Catalunya Express" (1977-80), subdirector del diari "Avui" (1980-82) i del setmanari "El Món" (1982-84).

2. Director dels programes "Obrir Debat" (1980-81) i "Honorable Ciutadans" (1985-86) a TVE-Catalunya.

3. Director d'Informació i Publicacions de la Federació de Municipis de Catalunya (1984-85) i de la revista "Catalunya Municipal" (1984-86). Cap de Premsa de l'Ajuntament de Barcelona (1986-1990).

4. Director de la revista "Annals del Periodisme Català" del Col·legi de Periodistes de Catalunya, des de 1984.

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu principal de l'assignatura Redacció Periodística és el coneixement teòric i pràctic per part dels alumnes dels gèneres periodístics -com a tècniques bàsiques de la redacció periodística-, les seves modalitats, el seu ús i les seves aplicacions.

A Redacció Periodística I, es comença per aprofundir les característiques del treball del periodista: principis professionals, recursos informatius, llenguatge i tècniques redaccionals. És una assignatura basada en els exercicis pràctics, en la qual es treballen preferentment els gèneres d'informació.

TERMARI: "GENÈRES PERIODÍSTICS I INFORMACIÓ"

0. Introducció al curs i comentari bibliogràfic.

1. EL TREBALL DEL PERIODISTA I ELS PRODUCTES INFORMATIUS.

1.1. Informació i actualitat.

L'objecte i el tractament de la informació: obtenció, elaboració i presentació.

1.2. El periodista i el públic.

Periodisme i història: de Peucer a Johnson.
Els "apurros" del periodista: Pere Mata.

1.3. Principis professionals. La polèmica de l'objectivitat.

1.4. Els productes informatius: gabinet, agència, ràdio, televisió, premsa.

2. GENÈRES PERIODÍSTICS.

2.1. Definició dels gèneres periodístics.

Gèneres literaris i gèneres periodístics.
Gèneres escrits, gèneres gràfics i gèneres audiovisuals.

Una definició funcional.

2.2. La formació històrica dels gèneres periodístics.

2.3. Gèneres i mitjans.

Premsa, ràdio, televisió, agències i gabinetos.
Mitjans, models periodístics i línies informatives.

- 2.4. Classificacions dels gèneres periodístics.
 Informació, interpretació i opinió.
 Redacció i autor.
 Objectius i subjectius.
 Convencionals i creatius.
 Resposta informativa i iniciativa periodística.
 Gèneres escrits i gràfics, serveis i entreteniments.
 Una classificació funcional: N I C E R A E.
- 2.5. Gèneres i tradicions periodístiques.
 Periodisme anglosaxó i tradició de "facts".
 Periodisme francès i tradició valorativa.
 Periodisme espanyol i periodisme català.
 L'eclecticisme del periodisme local.
 El sensacionalisme del periodisme popular.
- 2.6. Els gèneres d'informació, d'interpretació i d'opinió.
 Definicions, límits i relacions.
 Nivells d'informació, nivells d'interpretació i nivells d'opinió.
3. LA NOTICIA.
- 3.1. Definició i funcions.
 Definicions d'autor.
 Definició funcional.
- 3.2. Elements de la notícia.
 Títol, Veu i Imatge.
 Les sis "W".
- 3.3. Criteris de la notícia: Novetat, Actualitat, Interès (Local, Sectorial, Universal), Importància (MITJA, PÚBLIC).
- 3.4. La notícia segons els mitjans.
- 3.5. Subgèneres: Curt o Breu, Títol, crida i sumari, Falta, Complement.
- 3.6. Estructura i llenguatge.
 El titular, el lli i el cos.
 La piràmide invertida.
 L'estil de la notícia.
- 3.7. La il·lustració i la fotonotícia.
- 3.8. Noticia, gasetilla i nota.

4. LA INFORMACIÓ
- 4.1. Definició i funcions.
 De la notícia a la informació.
 De la informació a la interpretació.
 L'aparició de l'autor.
- 4.2. Estructura i llenguatge.
 El titular, el lli i el cos. Intertitols.
 La piràmide invertida.
 Altres models narratius.
 La il·lustració.
 L'estil de la informació.
- 4.3. Informació, crònica, informe i reportatge.
5. LES FONTS
- 5.1. Mètodes d'obtenció de la informació.
- 5.2. Tipologia dels fonts.
 Fonts directes i fonts indirectes.
 Fonts autoritzades i fonts testimonials.
 Fonts oficials i fonts oficioses.
 Fonts professionals i fonts espontànies.
 Fonts públiques i fonts privades.
 Fonts orals, fonts escrites i fonts documentals.
 Fonts reservades i fonts ocultes.
- 5.3. Criteris per la cita de les fonts.
6. EL LLENGUATGE INFORMATIU.
- a) Definició i funcions del llenguatge periodístic.
 b) Els límits del llenguatge periodístic.
 c) El llenguatge periodístic als gèneres informatius.
 d) El problema dels llenguatges especialitzats.
 e) Models de llengua periodística.

AVALUACIÓ

La realització satisfactoria dels exercicis ordinaris i extraordinaris de redacció de cada trimestre permet aprova l'assignatura.

Els alumnes hauran de realitzar i presentar, a més, un treball escrit d'anàlisi de l'ús i l'aplicació dels gèneres periodístics d'interpretació i d'opinió en un diari o revista. Aquest treball s'ha d'acordar amb el professor i es lliurará abans d'acabar el primer trimestre.

La nota final és el resultat de les notes dels tres trimestres, dels treball de curs i de la participació a classe.

Els alumnes que no hagin aprovat algun dels trimestres o que no hagin lliurat el treball de curs s'hauran de presentar a l'examen final.

NOTAS TÉCNICAS DE LA ASIGNATURA

BIBLIOGRAFIA

A. Obres bàsiques

CASASUS, J. M.: "Iniciación a la Periodística". Editorial Tedi. Barcelona, 1988.

FONTCUBERTA, Mar: "Estructura de la noticia periodística". Editorial Mitre. Barcelona, 1982. 82 páginas.

GOMEZ MOMPART, José Luis: "Los titulares en la prensa". Editorial Mitre. Barcelona, 1982. 70 páginas.

GOMIS, Llorenç: "Teoria dels gèneres periodístics". Centre d'Investigació de la Comunicació de la Generalitat. Parcelsa, 1999.

GUILLAMET, Jaume: "Conocer la Prensa". Medios de Comunicación en la Enseñanza. Guastavo Gil. Barcelona, 1988.

LAZARO CARRETER, Fernando (et alii): "Lenguaje en periodismo escrito". Fundación Juan March. Madrid, 1977.

"El lenguaje periodístico entre el literario y el clínico". Obra citada, pp. 11-12.

"ALVAREZ, Carlos Luis: "Lenguaje en los titulares de la prensa". Obra citada, pp. 142-143.

"LAZARO CARRETER, Fernando: "Lenguaje de los titulares". Obra citada, pp. 144-145.

LAZARO CARRETER, Fernando: "Relación lenguaje-imagen en el periodismo". Obra citada, pp. 149-165.)

LAZARO CARRETER, Fernando: "El idioma del periodismo, lengua especial?" a "El idioma español en las agencias de prensa", pp. 25-44. Agencia Efe y Fundación Germán Sánchez Rupérez. Madrid, 1990.

(ALVAREZ, Carlos Luis: "Lenguaje de los políticos y medios de comunicación". Obra citada, pp. 89-98.

GARCIA CANDAU, Julián: "El lenguaje en la información deportiva". Obra citada, pp. 123-132.

"Lengua del periodismo y lenguas especiales: Economía, ciencia, técnica, administración y otras". Obra citada, pp. 213-238).

MARTIN VIVALDI, Gonzalo: "Géneros periodísticos. Reportaje, crónica, artículo". Paraninfo. Madrid, 1987 (4a edición).

MARTINEZ ALBERTOS, José Luis: "Curso general de Redacción Periodística". Editorial Mitre. Barcelona, 1983. 645 páginas.

OLIVA, Llúcia i SITJA, Xavier: "Les notícies a la televisió" IORTV. Barcelona, 1990.

PERIODISTICA: "La primera tesi doctoral sobre periodisme (Leipzig, 1690)". Número especial commemoratiu del III Centenari de l'obra de Tobias Fouce. Text complet i estudi introductorí a càrrec de Josep Maria Casasús. Número 3. Societat Catalana de Comunicació (IEC). Barcelona, 1990. 51 pags.

TAVERA, Susanna: "Un exemple d'anarquisme i periodística a la Catalunya dels 30: "Cómo se hace un diario" de Felipe Alziz". Annals del Periodisme Català, segona època, número 15. Col·legi de Periodistes de Catalunya. Barcelona, juliol-desembre de 1989. Pp. 18-40.

B. Llibres d'estil

FERNANDEZ REAUMONT, José: "El lenguaje en el periodismo moderno. Estilo y normas de redacción en la prensa de prestigio". SGEL. Madrid, 1987. 239 páginas.

AGENCIA EFE: "Manual de Español Urgente". (4a edición corregida y aumentada del "Manual de Estilo" de la Agencia Efe). Cátedra. Madrid, 1986. 160 páginas.

DIARI DE BARCELONA: "Un model de llengua pels mitjans de comunicació. Llibre d'estil del Diari de Barcelona". Editorial Empúries. Barcelona, 1987. 110 páginas.

EL PAÍS: "Libro de estilo". PRISA. Madrid, 1977 (la edición 1980 (3a edición), 344 páginas. Tercera edición revisada. Ediciones El País. Abril 1990. 504 páginas.

EL PERIODICO: "Libro de estilo". Edición no venal. Barcelona, 1989.

LA VANGUARDIA: "LIBRO de Redacción". Edición experimental. "La Vanguardia"-TISA. Barcelona, 1986. 280 páginas.

C. Altres

ANNALS DEL PERIODISME CATALÀ: "El canvi professional". Articles de Enric Bañeres, Pau Camps, Enric Company, Pepe Encinas, Arcadi Espada, Ricard Fitó, Josep M. Martí, Gonçal Mazzuán, Jordi Negre, Llúcia Oliva, Antoni Ribas, Josep M. Soria, Xavier Vidal-Folch i Miquel Villagrassa. Segona època, número 17. Col·legi de Periodistes. Barcelona, juliol-desembre 1990.

BERNAL, Sebastià-CHILLON, Lluís Albert: "Periodismo informativo de creación". Editorial Mitre. Barcelona, 1985.

BORRAT, Héctor: "El periódico, actor político". Gustavo Gili. Barcelona, 1989.

CASASUS, J.M.: "Lliçons de periodisme en Josep Pla". Destino. Barcelona, 1986.

CIRIZA, Marisa: "El periodismo confidencial". Editorial Mitre. Barcelona, 1982.

CREMMINS, Edward T.: "El arte de resumir". Editorial Mitre. Barcelona.

FAGOAGA, Concha: "El periodismo interpretativo: El análisis de la noticia". Editorial Mitre. Barcelona.

GARCIA NUÑEZ, Fernando: "Cómo escribir para la Prensa". Iberico Europea de Ediciones. Madrid, 1985.

GRIFFITH y WESTON: "Quiero ser periodista". Editorial Mitre. Barcelona.

HERNANDO, Bernardino M: "Lenguaje de la prensa". Ediciones de la Universidad Complutense. Madrid, 1990. 200 págs.

HUNT, Todd: "Reseña periodística". Editores asociados. México, 1974.

MARTIN VIVALDI, G.: "Curso de Redacción". Editorial Paraninfo. 21 edición corregida. Madrid, 1990.

MARTINEZ ALBERTOS, José Luis: "La noticia y los comunicados públicos". Editorial Pirámide. Madrid, 1978. 244 págs.

MORIN, Violette: "Tratamiento periodístico de la información". ATE. Barcelona, 1974.

- MUREZ LADEVEZE, L.: "Lenguaje y comunicación. Para una teoría de la Redacción Periodística". Pirámide. Madrid, 1977.
- RODRIGUEZ JIMENEZ, V.: "Manual de Redacción". Segunda edición. Editorial Paraninfo. Madrid, 1990. 229 págs.
- SECANELLA, Petra María: "El lidi: fórmula inicial de la noticia". Editorial Mitre. Barcelona, 1980. 70 páginas.
- SHERWOOD, Hugh C.: "La entrevista". ATE. Barcelona, 1976.
- TUBAU, Iván: "Teoría y práctica del periodismo cultural". ATE. Barcelona, 1982.
- TUCHMAN, G.: "La producción de la noticia. Estudio sobre la construcción de la realidad". Gustavo Gili. Barcelona, 1983.
- WARREN, Carl N: "Géneros periodísticos informativos. Nueva enciclopedia de la noticia". ATE. Barcelona, 1975. 487 págs.
- WOLFE, Tom: "El nuevo periodismo". Anagrama. Barcelona, 1977.